

6 Hunston, Susan, Francis, Gill, and Manning, Elizabeth. 1997. Grammar and vocabulary: Showing the connections. *ELTJournal*, 51:3, pp. 208–216.

7 Renouf, Antoinette and Sinclair, John. 1991. Collocational frameworks in English. In: Karin Aijmer and Bengt Altenberg (eds) *English Corpus Linguistics*. New York: Longman, pp. 128–143.

8 Hoey, Michael. 2005. *Lexical Priming. A new theory of words and language*. London: Routledge.

9 Cheng, Winnie. 2012. *Exploring corpus linguistics. Language in action*. London: Routledge.

10 Stubbs, Michael. 2001. *Words and Phrases. Corpus studies of lexical semantics*. Oxford: Basil Blackwell.

11 Pace-Sigge, Michael. 2015. *The Function and Use of TO and OF in Multi-Word Units*. Houndmills, Basingstoke: Palgrave.

*Побережець Олександра Анатоліївна,
Хмельницький національний університет*

ТВОРЧА ОСОБИСТІТЬ М. СТІХИ ЯК ПЕРЕКЛАДАЧА ПОЕТИЧНОГО ТЕКСТУ

Художній переклад – це яскравий приклад взаємодії та взаємного впливу культур, представлених текстами оригіналу та перекладу. Поетичний переклад є найвищим рівнем творчої роботи перекладача. Він вимагає глибокого лінгвістичного аналізу оригінального англійського тексту, враховуючи стилістичні засоби та емоційний настрій. Особливе значення для перекладу має відтворення самобутнього колориту оригіналу, його ритмомелодики, індивідуалізованого бачення об'єктивних реалій автором [1, с. 164].

Наше дослідження присвячено з'ясуванню особливостей поетичного перекладу та специфіки стилю перекладу М. В. Стіхи з точки зору фонетичних засобів. Переклад поезії є однією з найважливіших форм міжлітературних взаємин, а творча особистість перекладача є ключовим фактором для їхнього існування. За великим рахунком, залишаються нерозкритими як наукове розуміння перекладацької творчості, так і механізми її реалізації у міжмовній комунікації, що і зумовлює **актуальність нашого дослідження**.

Аналіз останніх досліджень і наукових публікацій з проблеми дає підстави стверджувати про її актуальність та практичну значущість. Про це свідчать роботи таких відомих науковців як Л. Коломієць, В. Комісарова, А. Кузнецова, З. Лановик, А. Лефевера, Ю. Лотмана, Д. Робінсона, О. Ребрія та ін.

Мета дослідження – встановити основні стратегії поетичного перекладу та риси творчої індивідуальності перекладача М. В. Стіхи.

У своїй роботі М. В. Стіха надає перевагу складній не тільки для розуміння, а й за образністю поезії, зокрема творам, що належать до художньої

спадщини класичної поезії XIX-XX ст., Р. Кіплінга, Р. Стівенсона, В. Г. Одена, О. Вайлда, Д. Лоуренса, Т. Еліота, В. Б. Єйтса, Ф. Ларкіна, переклади яких були надруковані у збірці М. В. Стріхи “Улюблені англійські вірші”. До того ж він здійснює поетичний переклад художніх творів, котрі є найбільш відомими та яскраво відображають стиль окремого поета [2, с. 48].

Для здійснення аналізу ми використали класифікацію А. Лефевра, за основу якої було взято контекстуальний підхід до перекладу поезії. Так творчий метод М. Стріхи характеризується як поєднання фонематичного та інтерпретативного підходів. За А. Лефевром *фонематичний* метод полягає у відтворенні звукової структури вірша, а *інтерпретативний* – поділяється на версію, коли перекладач зберігає зміст і змінює тільки форму, та імітацію – якщо основні елементи вихідної поезії збережено та інтерпретатор додає щось своє. Науковець зазначає, що при поетичному перекладі варто зосереджувати свою увагу на семантичній основі тексту, а не на розмірі вірша, використовуючи одразу кілька стратегій [3, с. 51].

Аналіз перекладу фонетичних засобів ми здійснили на основі підходу А. Лефевра. В. Г. Оден у своїй поемі “In Memory of W. B. Yeats” описує останній день життя великого поета, застосовуючи алітерацію звуку [d], а також підсилює основну думку шляхом використання негативного префіксу:

He disappeared in the dead of winter:

The brooks were frozen, the airports almost deserted.

Він відійшов у безгоміння зимове:

Крига скувала струмки, летовища майже збезлюдніли.

У варіанті перекладу М. Стріха зберігає фонетичний прийом алітерації звуку [d] як і в оригіналі, оскільки його смислове навантаження в обох мовах збігається. Перекладач застосовує компенсацію частотності його використання через додаткову алітерацію звуку [б], оскільки він є характерним для формування префіксів з негативним значенням в українській мові (“збезлюдніли”). Таким чином, зберігаючи фонетичну структуру оригіналу, М. Стріха слідує задуму автора і підкреслює зв'язок між станом спустошення природи під час зими та відходу у вічність визначної людини.

Ще одним примітним прикладом використання алітерації є поема Р. Л. Стівенсона “Heather Ale”. З метою підкреслити значущість вересового трунку для давнього народу поет застосовує алітерацію звуку [s]:

They brewed it and they drank it,

And lay in a blessed swound

Щасливі, пили той трунок

І снили солодкі сні...

У своєму перекладі М. Стріха зберігає алітерацію звуку [с], але при цьому значно підсилює зміст рядка, застосовуючи звукову анафору, і, таким чином, ніби створює музичний супровід образу спокійного та плавного, наче пісня, життя народу. У такий спосіб для читача підсилюється контраст між щасливими буднями людей та кривавими подіями в майбутньому.

Отже, на фонетичному рівні у ряді випадків М. Стріха тяжіє до відтворення звукопису та ритму поезії (Р. Стівенсон), збереження алітерації звуку, як і в оригіналі, якщо його смислове навантаження в обох мовах збігається (В. Г. Оден) або ж застосовує компенсацію частотності використання звуку через додаткову алітерацію. З метою зберегти загальні принципи милозвучності, що важливо для римування поезії, перекладач відтворює не лише фонетичну структуру поетичного твору, а й передає ключові концепти висловлювання. Саме це і є характерною рисою творчої особистості М. Стріхи як перекладача поетичного тексту.

Література

1. Коломієць Л. Концептуально-методологічні засади сучасного українського перекладу (на матеріалі з пер. англ., американської та ірландської поезії): монографія / Л. Коломієць. – К. : Видавничо-поліграфічний центр “Київський університет”, 2005. – 522 с.

2. Стріха М. Улюблені англійські вірші та навколо них / Пер. і упор. Максим Стріха. – К. : Факт, 2003. – 456 с.

3. Lefevere A. Translating Poetry: Seven Strategies and a Blueprint / A. Lefevere. – Assen – Amsterdam : Van Gorcum and Comp., 1975. – 127 p.

*Собецька Наталія Володимирівна,
Тернопільський національний економічний університет*

КОМУНІКАТИВНІ СТРАТЕГІЇ ГЕНДЕРНОГО СПІЛКУВАННЯ

Сучасна українська лінгвістика не зовсім чітко й розширено відповідає на питання хто, кому, як, коли, у якій формі і з яким ефектом говорить про світ. Це природна передумова антидуховності наукового дослідження, що приховує небезпеку кризи науки та й зрештою робить лінгвістику далекою від тих динамічних соціокультурних процесів, а отже й нецікавою для системи гуманітарних знань і для соціуму в цілому, коли рядовий учасник соціуму не має уявлення, як його мова репрезентує його ж глибинну людську сутність, тобто яким він є у спілкуванні, та й у мові взагалі.

Живе людське начало - це мовна особистість у своєму конкретному людському вимірі: етнокультурна приналежність, вік, стать, професія, освіта та ін., це мовне варіювання на тлі лінгвістичних інваріантів. Іншими словами, така мовна особистість постає об'єктом вивчення соціолінгвістики, яка, за словами Клода Ажежа, вивчає "тотожне" не просто "в собі", а в образі тисячі облич "іншого"[1, с.218].

В межах сучасної лінгвістичної проблематики особливо виокремлюється інтерес до гендерних характеристик особистості. На думку вчених, цей поштовх був викликаний як зміною наукової парадигми, так і соціальними змінами. Адже, лінгвокультурологічні дослідження останніх років демонструють, що вітчизняну лінгвістику саме поняття *гендер, реляція «жінка-*